

SIKKERHEDSDATABLAD

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn

YTONG LIM VINTER

Produkt nr.

-

REACH registreringsnummer

Ikke anvendelig

Andre produktidentifikatorer

-

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen

Til vægge af Ytong plader/blokke - Kan anvendes til små Silka plader

Anvendelser der frarådes

Anden anvendelse frarådes.

Den fulde ordlyd af evt. nævnte identificerede anvendelses kategorier findes i punkt 16.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Firmanavn og adresse

Xella Danmark A/S
Helge Nielsens Allé 7, 3.
DK-8723 Løsning
tlf: +45 7589 5066
fax: +45 7589 6030

Kontaktperson

Johan Vestergaard

E-mail

Xella-Danmark@Xella.com

SDS udarbejdet den

11-11-2013

SDS Version

1.0

1.4. Nødtelefon

Kontakt Giftlinien på tlf.nr.: 82 12 12 12 (åbent 24 timer i døgnet). Se punkt 4 om førstehjælp.

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

Skin Irrit. 2, Eye Dam. 1, STOT SE 3 // H335, H318, H315

Den fulde ordlyd af H/R-sætningerne findes i punkt 2.2.

DPD/DSD Klassificering

Lokalirriterende. (Xi).

Irriterer åndedrætsorganerne og huden.(R37/38). Risiko for alvorlig øjenskade.(R41).

2.2. Mærkningselementer

Farepiktogram**Signalord**

Fare!

Risiko m.v.

Forårsager hudirritation. (H315)

Forårsager alvorlig øjenskade. (H318)

Kan forårsage irritation af luftvejene. (H335)

Oplysningspligtige indholdsstoffer

cement, portland-, kemikalier

Sikkerhed	Generelt	Hvis der er brug for lægehjælp, medbring da beholderen eller etiketten. (P101)
	Forebyggelse	Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjensbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse. (P280)
	Reaktion	VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. (P305+P351+P338) VED KONTAKT MED HUDEN: Vask med rigeligt sæbe og vand. (P302+P352) I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Ring omgående til en GIFTINFORMATION eller en læge. (P301+P310) Forurenet tøj tages af og vaskes, før det bruges igen. (P362)
	Opbevaring	-
	Bortskaffelse	Indholdet/holderen bortskaffes i henhold til lokale affaldsregulativer. (P501)

2.3. Andre farer

Blandingen er kromat reduceret i henhold til TRGS 613, da indholdet af reaktivt krom (VI) er reduceret ved hjælp af additiver til under 2 ppm i cementindholdet af den brugsklare mørtel. Forudsætningen for korrekt funktion af kromatreduktionen er korrekt opbevaring og foranstaltninger i forhold til stabilitet.

Produktet indeholder ingen PBT eller vPvB stoffer.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1/3.2. Stoffer

NAVN:	cement, portland-, kemikalier
IDENTIFIKATIONSNUMRE:	CAS-nr: 65997-15-1 EF-nr: 266-043-4
INDHOLD:	>20%
DSD KLASSIFICERING:	Xi;R41 R37/38
CLP KLASSIFICERING:	STOT SE 3, Skin Irrit. 2, Eye Dam. 1 H315, H318, H335

(*) Den fulde ordlyd af H/R-sætningerne findes i punkt 16. Arbejdshygiejniske grænseværdier er nævnt i punkt 8, såfremt de er tilgængelige.

Andre oplysninger

-

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Generelt

Ved uheld: Kontakt læge eller skadestue - medbring etiketten eller dette sikkerhedsdatablad. Lægen kan rette henvendelse til Arbejds- og miljømedicinsk klinik, Bispebjerg Hospital, tlf. 35 31 60 60. Ved vedvarende symptomer eller ved tvivl om den tilskadekomnes tilstand skal der søges lægehjælp. Giv aldrig en bevidstløs person vand eller lignende.

Indånding

Bring personen ud i frisk luft og hold personen under opsyn.

Hudkontakt

Forurenet tøj og sko fjernes. Hud, der har været i kontakt med materialet vaskes grundigt med vand og sæbe. Hudrensningemiddel kan anvendes. Brug IKKE opløsningsmidler eller fortyndere.

Øjenkontakt

Fjern evt. kontaktlinser. Skyl straks øjnene med rigelige mængder vand (20-30 °C) indtil irritationen ophører og mindst i 15 minutter. Sørg for at skylle under øvre og nedre øjenlåg. Søg straks lægehjælp.

Indtagelse

Giv personen rigeligt at drikke og personen under opsyn. Ved ildebefindende: Kontakt omgående læge og medbring dette sikkerhedsdatablad eller etiketten fra produktet.

Fremkalde ikke opkastning, medmindre lægen anbefaler det. Sænk hovedet, således at evt. opkast ikke vil løbe tilbage i munden og halsen.

Forbrænding

Skyl med rigelige mængder vand indtil smerten ophører og fortsæt derefter i 30 min.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Irritative virkninger: Produktet indeholder stoffer som er lokalirriterende ved hud/øjenkontakt eller ved indånding. Kontakt med lokalirriterende stoffer kan resultere i, at kontaktområdet bliver mere udsat for optag af skadelige stoffer som fx allergener.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

VED eksponering eller mistanke om eksponering:

Søg omgående lægehjælp.

Oplysning til lægen

Medbring dette sikkerhedsdatablad.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Anbefalet: alkoholbestandigt skum, kulsyre, pulvere, vandtåge.

Vandstråle bør ikke anvendes, da det kan sprede branden.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Ingen særlige

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Normal indsatsbeklædning og fuld åndedrætsbeskyttelse. Ved direkte kontakt med kemikaliet kan indsatsleder kontakte kemikalieberedskabsvagten på telefon 45 90 60 00 (åbent 24 timer i døgnet), med henblik på yderligere rådgivning.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Undgå at indånde støv. Undgå direkte kontakt med spildt stof.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Produktet må ikke komme i afløbet eller vandløbet.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Fugt det spildte materiale med en vandforstøver ved risiko for støvdannelse under opsamling. Rengøring foretages for så vidt muligt med rengøringsmidler. Opløsningsmidler bør undgås.

6.4. Henvisning til andre punkter

Se afsnittet "Forhold vedrørende bortskaffelse" om håndtering af affald. Se afsnittet om "Eksponeringskontrol/personlige værnemidler" for beskyttelsesforanstaltninger.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Rygning, indtagelse af mad og drikke er ikke tilladt i arbejdslokaler. Se afsnittet "Eksponeringskontrol/personlige værnemidler" for oplysning om personlig beskyttelse. Undgå direkte kontakt med produktet. Med sække og brug af åben blanding hældes først vand op, derefter hældes det tørre produkt forsigtigt i. Hældes i fra lav højde. Start blandemaskinen på lav hastighed. Ved maskinproces (f.eks. gipsmaskine eller konstant omrøring) kan støvdannelse reduceres ved forsigtig håndtering, åbning og tømning af sækkene og anvendelsen af ekstraudstyr. Brug ikke produktet, efter den angivne dato, da effekten af reduktionsmidlet aftager og indholdet af opløseligt kromat (VI) kan overstige de grænseværdier, der er angivet i afsnit 2.3. I sådanne tilfælde kan der forekomme en allergisk dermatitis som følge af længere tids udsættelse for det vandopløselige kromat i produktet.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Opbevares altid i beholdere af samme materiale som den originale. Åbnet emballage skal lukkes omhyggeligt og opbevares oprejst for at forebygge lækage. Opbevares tørt. Forebyg vand og fugt. Ved forkert opbevaring (adgang for fugt) eller opbevaring udover den maksimale periode, kan effekten af eventuel kromatreduktion aftage.

7.3. Særlige anvendelser

Produktet bør kun bruges til anvendelser beskrevet i punkt 1.2.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

Grænseværdier

cement, portland-, kemikalier (AT, 2011)
Grænseværdi: - ppm | 5 mg/m³

DNEL / PNEC

Ingen data tilgængelige

8.2. Eksponeringskontrol

Overholdelse af de angivne grænseværdier bør kontrolleres regelmæssigt. Se evt. At-vejledning D.7.1, Maj 2001

Generelle forholdsregler

Ryging, indtagelse af mad og drikke samt opbevaring af tobak, mad og drikkevarer er ikke tilladt i arbejdslokalet.

Eksponeringsgrænse

Erhvervsmæssige brugere er omfattet af arbejdsmiljølovgivningens regler om maksimumkoncentrationer for eksponering. Se arbejds-hygieniske grænseværdier ovenfor.

Tekniske tiltag

Luftbårne gas- og støvkoncentrationer skal holdes lavest muligt og under de pågældende grænseværdier (se ovenfor). Brug evt. punktudsugning såfremt almindelig luftgennemstømning i arbejdslokalet ikke er tilstrækkeligt. Sørg for synlig skiltning af øjenskyller og nødbruser.

Hygiejniske foranstaltninger

Ved hver pause i brug af produktet og ved arbejdets ophør skal eksponerede områder af kroppen afvaskes. Vask altid hænder, underarme og ansigt.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet

Sørg for, at der ved arbejde med produktet forefindes opdæmningsmateriale i umiddelbar nærhed. Brug om mulig spildbakker under arbejdet.

Personligt værneudstyr

Generelt

Såfremt arbejdsprocessen er omfattet af bekendtgørelsen om arbejde med kodenumererede produkter (Arbejdstilsynets Bekendtgørelse nr. 302/1993), skal værnemidler vælges i overensstemmelse hermed. Se evt. produktets kodenummer i afsnittet om 'Fareidentifikation'.

Luftvejene

Såfremt ventilationen på arbejdsstedet ikke er tilstrækkelig, anvendes halv- eller helmaske med egnet filter eller luftforsynet åndedrætsværn. Valget beror på den konkrete arbejdssituation og varigheden af arbejdet med produktet.

Hud og krop

Særligt arbejdstøj skal anvendes. Brug evt. beskyttelsesdragt ved længere tids arbejde med produktet.

Hænder

Anbefalet: Nitrilgummi. Gennembrudstid: > 480 min. (Klasse 6). Udskift fugtige handsker. Hold rene handsker klar til brug.

Øjne

Ved risiko for støvdannelse eller stænk anvendes tætsiddende beskyttelsesbriller i henhold til EN 166.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Fysisk tilstand	Farve	Lugt	pH	Viskositet	Massefylde (g/cm ³)
Pulver	Hvid / Grå	Ingen lugt	11,5-12,4*	-	1,4
Tilstandsændring og dampe		Kogepunkt (°C)		Damptryk (mm Hg)	
Smeltepunkt (°C)		-		-	
>450					
Data for brand- og eksplosionsfare		Antændelighed (°C)		Selvantændelighed (°C)	
Flammepunkt (°C)		-		-	
-					
Eksplosionsgrænser (Vol %)		Oxiderende egenskaber			

-	-
Opløselighed	
Opløselighed i vand	n-octanol/vand koefficient
Opløselig 3 g/l.	-
9.2. Andre oplysninger	
Opløselighed i fedt	Andet
-	*Opløsning / 20 °C

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Alkalisk reaktion med vand: Ved forbindelse med vand opstår der en tilsigtet reaktion, hvor produktet hærder og bliver til en solid masse, der ikke reagerer med omgivelserne.

10.2. Kemisk stabilitet

Produktet er stabilt under de betingelser, som er angivet i afsnittet "Håndtering og opbevaring".

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Ingen særlige

10.4. Forhold, der skal undgås

Undgå udsættelse for vand og fugt under opbevaring.

10.5. Materialer, der skal undgås

Reagerer eksotermisk med syrer, det våde produkt er alkaliske og reagerer med syrer, ammoniumsalte og grundmetaller så som aluminium, zink og messing. I reaktionen med grundmetaller dannes hydrogen.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Produktet nedbrydes ikke ved brug til anvendelser angivet i sektion 1.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger

Akut toksicitet

Substans	Art	Test	Eksponeringsvej	Resultat
Ingen data tilgængelige				

Hudætsning/-irritation

Forårsager hudirritation.

Alvorlig øjenskade/øjenirritation

Forårsager alvorlig øjenskade.

Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering

Ingen kendte effekter.

Kimcellemutagenicitet

Ingen kendte effekter.

Kræftfremkaldende egenskaber

Ingen kendte effekter.

Reproduktionstoksicitet

Ingen kendte effekter.

Enkel STOT-eksponering

Kan forårsage irritation af luftvejene.

Gentagne STOT-eksponeringer

Ingen kendte effekter.

Aspirationsfare

Ingen kendte effekter.

Langtidsvirkninger

Irritative virkninger: Produktet indeholder stoffer som er lokalirriterende ved hud/øjenkontakt eller ved indånding. Kontakt med lokalirriterende stoffer kan resultere i, at kontaktområdet bliver mere udsat for optag af skadelige stoffer som fx allergener. Længere tids udsættelse for indåndingsbart cementstøv udover grænseværdierne kan medføre hoste, åndedrætsbesvær og kronisk obstruktive ændringer i åndedrætssystemet. Ved lave koncentrationer er der ikke observeret kroniske effekter. Cement kan forværre eksisterende sygdomme i huden, øjnene og åndedrætssystemet, f.eks. ved pulmonalt emfysem eller astma.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Substans	Art	Test	Testens varighed	Resultat
Ingen data tilgængelige				
12.2. Persistens og nedbrydelighed				
Substans	Nedbrydelighed i vandmiljøet		Test	Resultat
Ingen data tilgængelige				
12.3. Bioakkumuleringspotentiale				
Substans	Potentiel bioakkumulerbar		LogPow	BCF
Ingen data tilgængelige				
12.4. Mobilitet i jord				
Ingen data				
12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering				
Ingen data				
12.6. Andre negative virkninger				
Blandingen indeholder Portland cement. Udslip af større mængder i forbindelse med vand medfører stigning i pH-værdi. pH-værdien falder hurtigt ved fortynding (uorganisk mineralsk byggemateriale).				

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Produktet er omfattet af reglerne om farligt affald. Bortskaffes i henhold til gældende lokal lovgivning. Må ikke komme i spildevandssystemet. Brugeren er ansvarlig for korrekt kodning og mærkning af affald. Ved anbefalet brug, kan affaldskoder vælges i henhold til koderne i det Europæiske Affaldskatalog (EAK). Spild og rester kan genanvendes. Rester der ikke kan genbruges blandes med vand og lades hærde. Hærdet produkt kan deponeres som industri- eller byggeaffald med affaldskode 17 01 01 eller 10 13 14. Uhærdet produkt behandles i henhold til affaldskoden.

Affald

EAK-kode

17 01 01

Særlig mærkning

-

Forurenet emballage

Emballager, med restindhold af produktet, bortskaffes efter samme betingelser som produktet.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Ikke farligt gods i henhold til ADR og IMDG.

14.1 – 14.4

ADR/RID	14.1. UN-nummer	14.2. UN-forsendelsesbetegnelse	14.3. Transportfareklasse(r)	14.4. Emballagegruppe	Bemærkninger		
IMDG	UN-no.	Proper Shipping Name	Class	PG*	EmS	MP**	Hazardous constituent

14.5. Miljøfarer

-

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

-

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ingen data

(*) Packing group

(**) Marine pollutant

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Anvendelsesbegrænsninger

Produktet må ikke anvendes erhvervsmæssigt af unge under 18 år. Se Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde for evt. undtagelser.

Krav om særlig uddannelse

-

Andet

-

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Nej

PUNKT 16: Andre oplysninger«

Kilder

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301 af 13. maj 1993 om fastsættelse af kodenumre.
Bekendtgørelse nr. 21 af 16. januar 1996 af lov om kemiske stoffer og produkter.
Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser).
Bekendtgørelse nr. 559 af 04/07/2002 om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører mv. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø.
Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde.
Miljøstyrelsens bekendtgørelse nr. 1049 af 27. oktober 2005 om begrænsning af VOC.
AT-Vejledning C.0.1 August 2007: Grænseværdier for stoffer og materialer.
EU forordningen 1907/2006 (REACH).
EU forordningen 1272/2008 (CLP).
Bekendtgørelse nr. 48 af 13/01/2010 om affald.
EU forordning 453/2010 (Opdatering til CLP).

Den fulde ordlyd af H/R-sætninger omtalt i afsnit 3

R41 - Risiko for alvorlig øjenskade.
R37/38 - Irriterer åndedrætsorganerne og huden.
H315 - Forårsager hudirritation.
H318 - Forårsager alvorlig øjenskade.
H335 - Kan forårsage irritation af luftvejene.

Den fulde ordlyd af identificerede anvendelser omtalt i punkt 1

-

Andre symboler omtalt i punkt 2

-

Andet

Det anbefales at udlevere dette sikkerhedsblad til den faktiske bruger af produktet. Den nævnte information kan ikke bruges som produktspecifikation.
Oplysningerne i dette sikkerhedsblad gælder kun produktet nævnt i afsnit 1 og er ikke nødvendigvis gældende ved brug sammen med andre produkter.
Ændringer i forhold til sidste væsentlige revision (første ciffer i SDS Version, se sektion 1) af dette sikkerhedsdatablad er markeret med en blå trekant.

Sikkerhedsdatabladet er valideret af

SRS
www.sds-sikkerhedsdatablade.dk

Dato for sidste væsentlige ændring (Første ciffer i SDS version)

-

Dato for sidste mindre ændring (Sidste ciffer i SDS version)

-